

Wet van
houdende nieuwe bepalingen
met betrekking tot het
handelsregister
(Handelsregisterwet)

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Het invoeren van het Boek 2 BW brengt met zich dat overgegaan kan worden tot het samenbrengen van het huidige handelsregister en het stichtingenregister in één register, het handelsregister, en uitbreiding daarvan met de opname van de inschrijfverplichting voor verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid en een inschrijfmogelijkheid voor verenigingen zonder volledige rechtsbevoegdheid. Aldus ontstaat een openbaar register waarin alle in het desbetreffende gebied gevestigde rechtspersonen en ondernemingen geregistreerd staan. Het ontwerp is ontleend aan een in de Nederlandse Antillen aanhangig ontwerp (Staten van de Nederlandse Antillen, nummer 2908).

2. Het onderhavige ontwerp-Handelsregisterwet en het daarop gebaseerde besluit zijn zodanig opgezet dat deze mede omvatten alle in Boek 2 BW opgenomen verplichtingen tot registratie van gegevens en deponering van bescheiden ter openbaarmaking, hetgeen een overzichtelijk geheel tot gevolg heeft voor degenen op wie dergelijke verplichtingen rusten en niet in de laatste plaats aan raadplegers van het handelsregister.

3. De invoering van een centrale registratieplicht voor rechtspersonen brengt met zich een voor de praktijk belangrijke verruiming van de registratieplicht. Thans komen ook hieronder te vallen verenigingen en stichtingen naar buitenlands recht, die hier te lande gevestigd zijn. Tot nu toe waren deze, vaak vanwege hun specifieke karakter, hetzij charitatief, dan wel pensioen- of nabestaandenverzorging, niet goed te plaatsen onder de bestaande lokale registratieverplichtingen. Voorts is nieuw in het geheel de registratie van verenigingen in het handelsregister. Het toenemend aantal verenigingen en hun actieve deelname aan het maatschappelijk en economisch verkeer brengt met zich de behoefte en noodzaak, dat diegenen die in contact met de verenigingen treden, gemakkelijker na kunnen gaan hoe de organisatie van de verenigingen geregeld is, en wie over bevoegdheden beschikt om de vereniging te vertegenwoordigen. Onderscheid is gemaakt tussen de registratieplicht voor verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid en die zonder volledige rechtsbevoegdheid. Voor verenigingen zonder volledige rechtsbevoegdheid die bovendien geen onderneming drijven is in het licht van het voorgaande de mogelijkheid opengelaten om zich te doen inschrijven.

4. Ingevolge titel 7.13 BW (vennootschap) zal niet langer sprake zijn van een vennootschap onder firma, maar van een openbare vennootschap die al dan niet rechtspersoon kan zijn (artikel 7:802 BW). Die openbare vennootschap is een vennootschap tot het uitoefenen van een beroep of bedrijf dan wel tot het verrichten van beroeps- of bedrijfshandelingen (artikel 7:801, eerste lid, BW). De commanditaire vennootschap is een gekwalificeerde vorm van openbare vennootschap (artikel 7:836 BW). De handelsregisterwetgeving is gebaseerd op het begrip 'onderneming'. Omdat dit begrip eerder geassocieerd wordt met bedrijfsuitoefening dan met beroepsuitoefening en ook de inschrijving van een openbare vennootschap gericht op beroepsuitoefening wordt beoogd, is in artikel 3, tweede lid, van het ontwerp een volzin toegevoegd, waarin is bepaald dat openbare vennootschappen geacht worden steeds een onderneming in de zin van deze wet te drijven. De bepaling geldt voor de openbare vennootschap ongeacht of deze rechtspersoon is en ongeacht of zij tevens een commanditaire vennootschap is.

5. Het ontwerp kent in artikel 14 een diversificatie van tarieven voor inschrijving in het

Handelsregister en dienstverlening door de Kamers. De bevoegdheid tot het vaststellen van de tarieven wordt binnen de door de wet gestelde grenzen aan de kamers overgelaten.

6. In de nieuwe opzet van de Handelsregisterwet is ervoor gekozen dat ook kleine ondernemingen dienen te worden ingeschreven, zonder uitzondering. De praktijk wijst uit dat deelname aan het economisch verkeer in steeds toenemende mate van de deelnemers vergt dat zoveel mogelijk objectief nagegaan kan worden wie, in welke hoedanigheid, en met welke omvang van bevoegdheden betrokken is bij een entiteit die zich als marktpartij opstelt. Ook in de interactie met de overheid worden ondernemers geconfronteerd met de behoefte aan objectieve identificatie (voor o.a. afdrachtverplichtingen loon en omzetbelasting en sociale premies, en vrijstelling in de sfeer van omzetbelasting voor met name miniondernemingen), terwijl internationaal gedreven ontwikkelingen op het gebied van de identificatie van partijen bij transacties een stuwende werking hebben op de registratieontwikkelingen. Bijkomstig, doch niet ondergeschikt voor het belang van een transparant economisch verkeer, is, dat de registratie van de ondernemer de consument zal faciliteren bij de realisatie van haar rechten, men denke aan consumentenkoop en productaansprakelijkheid, tegenover de, dan identificeerbare, ondernemer, hetgeen van doorslaggevend belang kan blijken te zijn indien de ondernemer in rechte dient te worden betrokken.

7. Wat betreft artikel 3, derde lid (plaats van vestiging buitenlandse rechtspersoon), zij het volgende opgemerkt. De statutaire zetel, aldus de incorporatieleer, is bepalend voor beantwoording van de vraag of een rechtspersoon een Surinaamse of een buitenlandse rechtspersoon is. De rechtspersoon wordt beheerst door het rechtsstelsel in overeenstemming waarmee hij is opgericht. Niet naar het recht van Suriname opgerichte rechtspersonen worden ten deze aangemerkt als buitenlandse rechtspersonen. De hier te lande opgerichte - Surinaamse - rechtspersoon is op grond van haar statutaire vestiging hier te lande gehouden tot het doen van de voorgeschreven opgaven. Voor het ontstaan van een overeenkomstige opgaveplicht voor een buitenlandse rechtspersoon, - een rechtspersoon opgericht naar buitenlands recht -, is bepalend of deze een onderneming in Suriname drijft, en daarmee - feitelijk - in Suriname is gevestigd. Het zijn de registratie van deze laatste ondernemingsactiviteiten waarom het hier gaat.

8. Het ontwerp opent in artikel 9 de mogelijkheid voor de Kamer ambtshalve gegevens in te schrijven, in haar registers op te nemen, te wijzigen of aan te vullen, die haar bekend zijn, indien de tot inschrijving verplichte personen, genoemd in artikel 5, nalieten hiervoor zorg te dragen (artikel 9). Deze bevoegdheid van de Kamer ziet slechts op het ambtshalve wijzigen van 'zachte' gegevens. Het gaat om gegevens als het woonadres dan wel de schrijfwijze van de naam van de betrokkene. Bovendien zal de Kamer van Koophandel nimmer overgaan tot het ambtshalve wijzigen van gegevens in haar registratie, die haar via externe kanalen, behoudens het bevolkingsregister, blijken; het zal slechts gaan om gegevens die reeds in de registratie van de Kamer van Koophandel voorkomen, maar op enigerlei wijze een onderlinge discrepantie vertonen (bijvoorbeeld indien een ondernemer als directeur van meerdere ondernemingen staat ingeschreven, doch de naam van de ondernemer telkens anders is gespeld, dan wel staat ingeschreven onder verschillende woonadressen) of om gegevens van het bevolkingsregister. De tot opgave verplichte persoon wordt bovendien terstond op de hoogte gesteld van de door de Kamer doorgevoerde wijziging, waarna het deze te allen tijde vrij staat de gegevens wederom te wijzigen, indien deze naar hij meent, niet correct zijn.

Paramaribo, de

R.R. Venetiaan